

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: **Философски**

Специалност: *(код и наименование)*

Ф	Ф	Е	0	6	0	1	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	1	9
---	---	---	---

БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ – СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ПРОБЛЕМИ И ИЗСЛЕДВАНИЯ

Преподавател: **Проф. д.с.н. Георги Димитров Димитров**

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	-
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	45
Обща извънаудиторна заетост		45
ОБЩА ЗАЕТОСТ		75
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		1,5
ОБЩО ЕКСТ		2,5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Участие в ежеседмичните тематични задачи	50 %
2.	Курсова работа –проект за изследване	50 %

Критерии на оценяване	
За оценка „Отличен“	Студентът познава и владее смислово-методологическите специфики на преподаваната дисциплина в пълнота , в резултат от което може свободно да се движи между отделните смислови акценти и да ползва усвоените знания за самостоятелна изследователска работа
За оценка „Много добър“	Студентът познава и владее смислово-методологическите специфики на преподаваната дисциплина, но има известни пропуски, които не касаят нейното ядро , а в резултат от това - може да се движи относително коректно между отделните смислови акценти и да ползва усвоените знания за самостоятелна изследователска работа на рутинно равнище, без авторство .
За оценка „Добър“	Студентът познава и владее най-общите смислово-методологическите специфики на преподаваната дисциплина в пълнота, в резултат от което може да възпроизвежда по памет отделните смислови акценти , но е проблематично дали може да ползва усвоените знания за продуктивна изследователска работа

За оценка „Среден“	Студентът <i>не познава</i> смислово-методологическите специфики на преподаваната дисциплина <i>в пълнота, а само отделни фрагменти, което не му позволява да се движи между отделните смислови акценти и да ползва усвоените знания за самостоятелна експертна работа</i>
За оценка „Слаб“	Студентът не може да приведе доказателства, че разбира изучаваната дисциплина, доколкото <i>не е в състояние да произведе собствен текст от поне половин страница (по който и да е въпрос), в който да няма груби смислови и методологически грешки.</i>

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът има за цел да създаде обща представа за спецификата на българската евроинтеграция и за социологическите изследвания в ролята им на *експертен посредник при провеждането на евроинтеграционни политики* в различните сфери на обществения живот и в различните европейски общества. Това е особено необходимо в светлината на перспективата на изграждане на «общество на знанието», в което провеждането на европейски политики ще бъде във все по-голяма степен зависимо от ползването на социално-научна експертиза, изготвена от академични, правителствени и неправителствени организации. Поради това курсът трябва едновременно да решава няколко задачи:

- да даде една обща съдържателна рамка за евроинтеграционната проблематика – какво трябва да се знае за обединяваща се и разширяваща се Европа, преди да пристъпим към разглеждане на който и да е частен/локален проблем.
- да създаде най-обща представа за естеството на проблемите, на които се натъква българското общество при неговата интеграция в ЕС;
- да създаде една ориентиловъчна, но практическа представа за многообразието на изследванията върху евроинтеграционната проблематика в качеството им на инструмент за решаване на социални проблеми;

Курсът е построен върху две части:

Първата е въвеждащ модул, който изяснява спецификата, както на социално-историческия, така и на социално-научния контекст, в който се вписват съвременните социологически *изследвания върху евроинтеграционни политики в България.*

Втората е обзор на емпирични проучвания върху различни конкретни аспекти на евроинтеграционната проблематика у нас.

Очакването е, че въз основа на този академичен опит студентите ще могат да изградят проект за проучване върху предоставени им (или избрани от самите тях) емпирични данни. Този авторски курсов проект би могъл да е и *своеобразна методическа подготовка за разработването на магистърската теза.*

Предварителни изисквания:

Предходен семестриален успех не по-малък от добър 4.00. Свободно работно ползване на английски език.

Очаквани резултати:

Основната задача, която решава курсът, освен изграждане на представа за своеобразието на евроинтеграционните процеси в Югоизточна Европа, е да създаде в дългосрочна перспектива у студентите *компетентност за и вкус към изследователска дейност*, който евентуално да премине към лична нагласа за докторска степен на образование, при това – в полето на европейската интеграция. Но по-пряко - *студентите ще получават възможност да се подготвят за разработване на собствената си магистърска теза.*

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Защо Европа е проблем и защо ЕС е част (и фаза) от същия проблем?	2 ч.л.
2	Какво му е сбъркано на съвременния ЕС и как да го оправим?	2 ч.л.
3	Какво му е сбъркано на българското общество и защо не успява да се оправи? Как се	2 ч.л.

	гради научна аргументация?	
4	Какво означава изследване на проблем и как се прави това: ролята на парадигмата/реферативната рамка и как се прави емпирично доказателство на теза?	2 ч.л.
5	Световният пазар като основа, рамка и механизъм за развитие на модерните общества – как се изследва механизъм?	2 ч.л.
6	Какво означава да разбираме демокрацията като социален механизъм?	2 ч.л.
7	Какво означава да се изгради механизъм за социално-икономическо развитие и защо това е проблем в пост-комунистическите общества?	2 ч.л.
8	Как обществената система се съпротивлява срещу реформите и какво може да каже социологията по този въпрос?	2 ч.л.
9	Може ли социологията да диагностицира особения характер на подготовката на България за членство в ЕС?	2 ч.л.
10	Примери за емпирични изследвания: - какво се случва, когато Изтокът среща Запада или какво означава икономическа култура	2 ч.л.
11	Примери за емпирични изследвания: - Изследване на присъединителната условност на ЕС	2 ч.л.
12	Примери за емпирични изследвания: - Изследване на Механизма за сътрудничество и проверка	2 ч.л.
13	Примери за емпирични изследвания: - Изследване на институционалния капацитет за провеждане на публични политики в България	2 ч.л.
14	Примери за емпирични изследвания: - Изследвана на публичното партньорство като модел на добро управление в България	2 ч.л.
15	Примери за емпирични изследвания: - Как се използват инструментите за провеждане на публични политики в български условия – случаят с програма Леонардо да Винчи у нас	2 ч.л.

Библиография:

- Асенов, Димитър - Ролята на секторна програма „Леонардо да Винчи” за развитието на системата на професионалното образование и обучение в България, 2007-2010 г. магистърска теза, 2013 (непубликувана)
- Ганев, В. - „Плякосването на държавата”, С. ЛИК, 2013
- Димитров, Георги – Европейската отговорност, гл. 5 в сб. Европейски цивилизационен процес. Избрани студии, С., Издателство на Софийски университет, 2012
- Димитров, Георги – Европейски цивилизационен процес, в сб. Европейски цивилизационен процес. Избрани студии, С., Издателство на Софийски университет, 2012
- Димитров, Георги - "Институционален капацитет на Народното събрание за активно участие в провеждането на политики за борба с организираната престъпност и политически покровителстваната корупция" (доклад с резултати от емпирично проучване). <http://riskmonitor.bg/bg/publication/institutsionalen-kapatsitet-na-narodnoto-sabranie-za-politiki-sreshthu-organiziranata-prestapnost>; 2011
- Димитров, Георги и колектив - Съграждане на гражданството: перспективи за публично партньорство в България (резултати от емпирично проучване), Издателство на Софийски университет, 2013
- Димитров, Георги и колектив – МСП – Споделена политическа безотговорност между ЕК и българските правителства, Издателство на Софийски университет, (под печат)
- Динкова, Цвета - България по пътя на културна промяна – от отношения власт/поданици към мрежи на гражданско участие, в: Съграждане на гражданството: перспективи за публично партньорство в България (резултати от емпирично проучване), Издателство на Софийски университет, 2013
- Еко, Умберто - Как се пише дипломна работа. София: ИК "Ал. Панов", 1999.
- Кабакчиева, Петя - Двуделият Янус: европейски правила в посткомунистическа среда. Случаят САПАРД, Социологически проблеми, issue: 34, / 2007, pages: 121-150,
- Карамфилова, Екатерина – България в ЕС: институционален (авто)портрет, С., Издателство на Софийски университет, 2012
- Тонева-Методиева, Линка – Характер и стадии на развитие на партньорството между държавните институции и гражданите: поглед към публичното партньорство през съдържанието и структурата на интернет страниците на българските министерства, в: Съграждане на гражданството: перспективи за публично партньорство в България (резултати от емпирично проучване), Издателство на Софийски университет, 2013
- Хаузнер, Й. 2006 - Създаване на деятелите на социално-икономическото развитие, сп. «Социологически проблеми», № 1-2

Христов, Ив. (съставител) – (Не)станалото правово общество в България, С. ЦАИ / Издателство "Рива", 2012, студиите само на Иво Христов, Линка Тонева, Венелин Ганев и Атанас Славов
Чалъков и колектив – Мрежите на прехода. Какво всъщност се случи след 1989?, С. Изток-Запад, 2008

- Andrew, Joe, Malcolm Crook and Michael Waller (eds) - *Why Europe? Problems of Culture and Identity*, February, 2000. [Online] <http://www.palgraveconnect.com/pc/doi/10.1057/9780333983065>. (Accessed: 17 July 2013).
- Brause, Rita S. *Writing Your Doctoral Dissertation: Invisible Rules for Success*. London: Falmer Press. (Taylor & Francis Group), 2000
- Bryman, Alan – *Social Research Methods*, 4th edition, Oxford university Press, 2012
- Burstein, Paul - Policy-Domains: Organization, Culture, and Policy Outcomes, *Annual Review of Sociology*, Vol. 17 (1991), pp. 327-350
- Calhoun, Cr., D. Light and S. Keller – Durkheim on Suicide, In: *Methods of Sociological Research..* 1997. Sociology. 7th ed. The McGraw-Hill Companies.
- Cirtautas, Arista Maria and Schimmelfennig, Frank - 'Europeanisation Before and After Accession: Conditionality, Legacies and Compliance', *Europe-Asia Studies*, 62: 3, 421 — 441(2010)
- Dye, Thomas – Policy Analysis. The Thinking Man's Response to Demands for Relevance, in: *Understanding Public Policy*, Boston : Pearson, 14th edition, 2013
- Foss, Sonja K. & William Waters - *Destination Dissertation: A Traveler's Guide to a Done Dissertation*, Rowman & Littlefield Publishers, 2007
- Ganev, V. - Post-accession hooliganism: Democratic governance in Bulgaria and Romania after 2007, *East European Politics & Societies*, 20 November 2012
- Gateva, Elly - Post-Accession Conditionality – Support Instrument for Continuous Pressure?, *KFG Working Paper Series*, No. 18, October 2010, Kolleg-Forschergruppe (KFG) “The Transformative Power of Europe“, Freie Universität Berlin. 2010
- Hix, Simon - *What's Wrong with the EU and How to Fix It?*, Polity Press. 2008
- Kovács, János Mátyás and Violetta Zentai - *Capitalism from Outside? Economic Cultures in Eastern Europe after 1989*, Central European University Press, 2012
- Knorr, Karine – Policymakers' Use of Social Science Knowledge: Symbolic or Instrumental?, in: *Using Social Research In Public Policy Making*, Weis, Carol (ed.) – Lexington Books, Lexington, Massachussettes, 1977
- Lauresen, Finn – EU Enlargement: Interests, Issues and the Need for Institutional Reform, in: *Making Policy in Europe. (Second Edition)*, Sevin S. Andersen & Kjell A. Eliassen (eds), 2012, Sage Publications, ltd.
- McMillan, Kathleen, Jonathan Weyers - *How to Write Dissertations and Project Reports*, Prentice Hall, 2007
- Questiaux, Nicole - Why Europe? From Contradiction to Refoundation; in: Andrew, Joe, Malcolm Crook and Michael Waller (eds) - *Why Europe? Problems of Culture and Identity*, February, 2000. [Online] <http://www.palgraveconnect.com/pc/doi/10.1057/9780333983065>. (Accessed: 17 July 2013).
- Schimmelfennig, Frank - EU political accession conditionality after the 2004 enlargement: consistency and effectiveness, *Journal of European Public Policy*, 15:6, 918 — 937(2008)
- Tanasoiu, Cosmina - Europeanization post-accession: rule adoption and national political elites in Romania and Bulgaria, *Southeast European and Black Sea Studies*, 12:1, 2012, 173-193
- Tappin, Michael - Why Europe?; in: Andrew, Joe, Malcolm Crook and Michael Waller (eds) - *Why Europe? Problems of Culture and Identity*, February, 2000. [Online] <http://www.palgraveconnect.com/pc/doi/10.1057/9780333983065>. (Accessed: 17 July 2013).
- Taylor, David, Susan Balloch (eds) - *The Politics of Evaluation: Participation and Policy Implementation*; Bristol, Policy Press, University of Bristol, 2005
- Weis, Carol (ed.) – *Using Social Research In Public Policy Making*, Lexington Books, Lexington, Massachussettes, 1977

Март 2016 г.

Съставил: Проф. д.с.н. Георги Димитров